

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre SŠ
18. ročník, školský rok 2025/2026

Písomný test pre kategórie A a B

Odpoveďový hárok

Dátum:.....

Identifikačné číslo žiaka:.....

Počet dosiahnutých bodov:.....

Test opravili:.....

Hárok určený na zapisovanie odpovedí.

1. Napíšte správne dvojice pojmu a definície, napr. 1-A. (Jeden pojem je navyše.)

.....

2. Kleistenes alebo Perikles? Napíšte, kto z uvedených osobností (stačí zapísať iniciály):

a) b) c)

d) e) f)

3. Vyhľadajte a preškrtnite v dvojsmerovke (→ ↓) slová. Za písmenami A) – H) doplňte slová tak, aby bol text pravdivý.

C A T S U D I A A)

A K V A D U K T B)

S A I R Í M T I C)

I S A É R I Ó B D)

T S E N E U G E E)

R I C A E S A R F)

T S E B A Í S Ť G)

C I R C U S E J H)

4. Určite pravdivosť výrokov o Veľkej Morave. Písmenom „P“ označte tie, ktoré považujete za pravdivé, a písmenom „N“ tie, ktoré považujete za nepravdivé.

- a) b) c) d) e)
f) g) h) i) j)

5. Prečítajte si text viažuci sa k uhorskému stredoveku nižšie a vyhľadajte a podčiarknite v ňom šesť faktických chýb.

Po vymretí Arpádovcov v roku 1301 nastúpili na uhorský trón Habsburgovci. Prvé dve desaťročia 14. storočia sa niesli v znamení zápasu kráľa Františka Jozefa I. s oligarchami. Po stabilizácii pomerov v tomto období sa v Uhorsku sformoval štvrtý stav – poddanstvo. Príslušníci tohto stavu sa výrazne presadili v remesle a obchode. Keďže boli osobne slobodní a mohli neobmedzene vykonávať svoje živnosti, stali sa významnou hospodárskou silou. Jedným z najvýznamnejších uhorských panovníkov v 15. storočí sa stal Karol Róbert, syn rímskonemeckého cisára a českého kráľa Karola IV. Z jeho iniciatívy sa zišiel v rokoch 1414 – 1418 v Prahe koncil s cieľom odstrániť veľkú schizmu v cirkvi. Tu bol aj odsúdený na trest upálením reformný český kazateľ Ján Komenský.

6. Napíšte správne trojice obrázku, miesta a charakteristiky, napr. 1-A-I.

.....

7. Napíšte meno a priezvisko osobnosti, o ktorej pojednáva text.

.....

8. Za písmenami A) – E) doplňte informácie tak, aby bol text pravdivý.

- A) B)
C) D)
E)

9. Zakrúžkujte možnosť, ktorá označuje stredoveké právo spomínané v texte.

- a) trhové právo b) zákupné právo c) obyčajové právo d) míľové právo

10. Do prázdnych miest v tabuľke doplňte k rokom udalosti a k udalostiam roky súvisiace s procesom reformácie.

Rok	Udalosť
1517	
	začiatok nemeckej sedliackej vojny
	spojenie prívržencov Zwingliho a Kalvína do jednej tzv. reformovanej (kalvínskej) cirkvi
	Bartolomejská noc
	Žilinská synoda
1681	

11. Za písmenami A) – F) vyberte a zapíšte vždy jednu z ponúknutých možností a) – c) tak, aby bol text pravdivý. (Stačí uviesť zástupné písmená.)

A) B) C) D) E) F)

12. Zakrúžkujte možnosť, ktorá označuje proces spomínaný v texte.

a) asimilácia b) industrializácia c) urbanizácia d) globalizácia

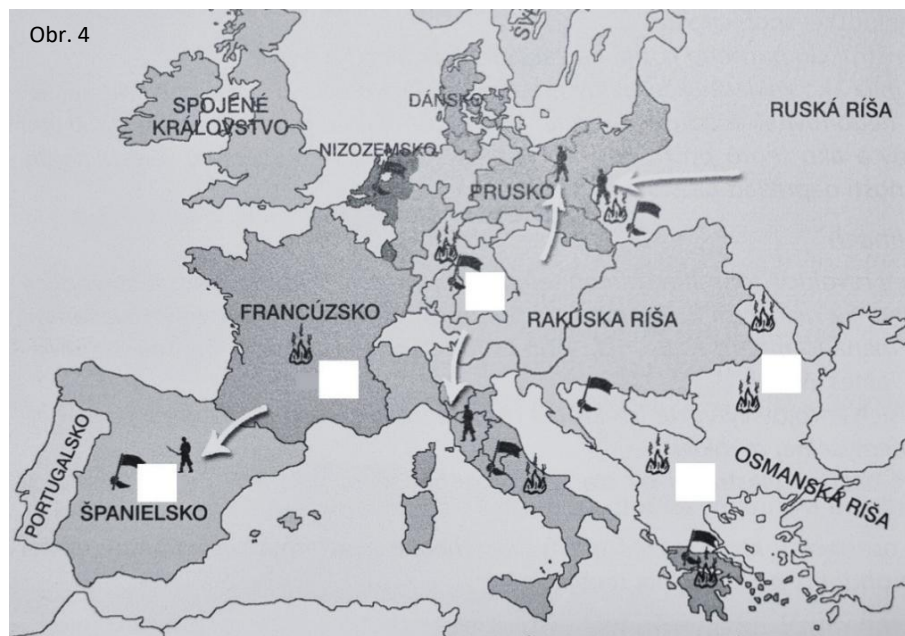
13. A) Na základe úryvkov z prameňov zakrúžkujte tri možnosti, ktoré najlepšie vyjadrujú spoločný ideový základ deklarácií, ktoré vznikli na pozadí revolúcií.

a) božský pôvod moci panovníka b) rovnosť pred zákonom c) suverenita ľudu
d) neobmedzená moc štátu e) prirodzené práva

B) Za písmenami a) a b) doplňte správne pojmy tak, aby bol text pravdivý.

a) b)

C) a) Zapísaním symbolu • do bieleho štvorcika označte v mape dve oblasti/štáty, v ktorých vypukli revolučné udalosti v 20. rokoch 19. storočia.

b) Napište, pod akým názvom vošla udalosť spomínaná v texte do dejín.

.....

D) Napište, k akej politickej zmene, ktorá bola z dlhodobého hľadiska reakciou na revolučné udalosti a národné hnutia, došlo v habsburskej monarchii v roku 1867.

.....

14. Z ponuky možností vyberte a zakrúžkujte požiadavku, ktorú na sneme presadzoval L. Štúr.

a) odstrániť národnostný útlak v rakúskej monarchii	b) zrušiť poddanstvo
c) posilniť ekonomickú prosperitu štátu	d) začať revolúciu a bol proti šľachte

15. A) Aká udalosť je zobrazená na mapách?

.....

B) Napište meno a priezvisko osobnosti, o ktorej referuje text.

.....

16. Na základe informácií z prameňa zakrúžkujte z ponúknutých možností uvedených za otázkami označenými písmenami A) – C) jednu správnu odpoveď a napíšte odpoveď na úlohu za písmenom D).

A) Čo bolo hlavným cieľom Živeny?

- a) založiť hospodársky ústav pre ženy
- b) založiť vychovávaci ústav pre ženy
- c) podporovať ženské politické práva

B) Akú úlohu má mať vzdelaná žena v budúcnosti?

- a) má sa stať verejnou funkcionárkou a presadzovať politické práva žien v spoločnosti
- b) má sa sústrediť predovšetkým na písanie literárnych diel v domácom jazyku
- c) má viesť domácnosť a spoločnosť a vychovávať deti k pravde a hodnotám

C) Aký problém s čítaním a knihami autor opisuje?

- a) problém je nedostatok domácich kníh, preto sa často čítajú cudzie knihy
- b) problém je, že ľudia nemajú potrebu čítať
- c) problém je nedostatok zahraničnej literatúry

D)

.....

17. Zakrúžkujte dve udalosti, ktoré sa vymykajú z chronologickej postupnosti, a doplňte k nim rok, kedy k nim došlo.

1. bitka o Verdun
2. vstup USA do prvej svetovej vojny
3. vyhlásenie Marshallovho plánu
4. nástup vlády boľševikov v Rusku
5. brest-litovský mier
6. konferencia v Locarne
7. kapitulácia Nemecka v Compiègne

18. Napíšte odpovede na otázky uvedené za písmenami A) – D).

- A)
- B)
- C)
- D)

19. Napíšte odpovede na otázky uvedené za písmenami A) a B).

- A) B)

20. Na každé z dvoch voľných miest v kauzálnych reťazcoch A) – E) doplňte práve jeden výrok z ponuky výrokov tak, aby celý reťazec logicky zachovával vzťah príčina → následok → následok → následok → následok. (Stačí uviesť zástupné písmená. Päť výrokov je navyše.)

- A)** ↓ Narušenie svetového hospodárskeho systému a kolaps finančných trhov v Spojených štátoch.
- ↓ Hlboká hospodárska kríza v Nemecku sprevádzaná masovou nezamestnanosťou, bankrotmi podnikov a zhoršením sociálnych podmienok obyvateľstva.
- ↓ _____ .
- ↓ _____ .
- ↓ Odstránenie politickej opozície a koncentrácia moci v rukách jedného politického hnutia.
- B)** ↓ _____ .
- ↓ Západné veľmoci uprednostnili zachovanie mieru pred obranou Československa.
- ↓ _____ .
- ↓ Československo sa stalo vojensky a politicky neudržateľným a rozdelilo sa na dva štáty.
- ↓ Politika appeasementu voči nacistickému Nemecku sa ukázala ako neúčinná.

- C)** ↓ Postupné obmedzovanie práv a spoločenského postavenia Židov v nacistickom Nemecku a nárast protižidovského násillia.
- ↓ _____ .
- ↓ Rozhodnutie nacistického vedenia o systematickom vyhladzovaní európskych Židov na celoštátnej úrovni.
- ↓ _____ .
- ↓ Odhalenie rozsahu nacistických zločinov po oslobodzovaní táborov a povojnové potrestanie hlavných predstaviteľov režimu.
-
- D)** ↓ Dlhodobý nenásilný odpor indickej spoločnosti proti britskej koloniálnej správe a systematické spochybňovanie jej legitimacy.
- ↓ _____ .
- ↓ _____ .
- ↓ Masové presuny obyvateľstva a rozsiahle násillie sprevádzajúce rozdelenie územia.
- ↓ Rozšírenie procesu dekolonizácie v Ázii a Afrike s indickým subkontinentom ako významným precedensom.
-
- E)** ↓ _____ .
- ↓ Formulovanie predstavy o hlbokom politickom a ideologickom rozdelení Európy na dva protikladné bloky.
- ↓ Otvorená konfrontácia veľmocí v otázke správy Berlína a zásobovania jeho západných sektorov v podobe blokády.
- ↓ _____ .
- ↓ Fyzické upevnenie rozdelenia Berlína a pretrvávanie rozdelenia Európy počas nasledujúcich desaťročí do pádu komunizmu.

* Zoznam zdrojov obrázkov a prameňov je uvedený na konci Riešiteľského hárku.

Autorky: PhDr. Anna Bocková, PhD., Mgr. Ivana Dendys, PhD., Mgr. Miriam Viršinská, PhD.

Recenzentka: doc. Mgr. Daniela Hrnčiarová, PhD.

Redakčné úpravy: Mgr. Ivana Dendys, PhD.

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2026